

Güz 2019, Yıl: 4, Sayı: 8, ss. 135-137

Doi Number: 10.32579/mecmua.596118

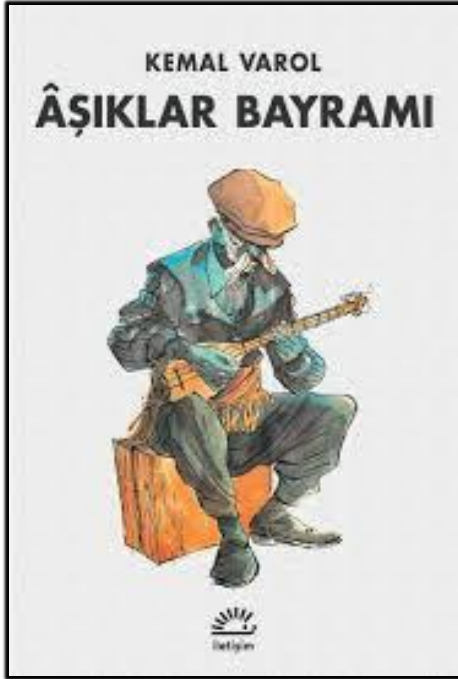
Kitap İncelemesi / Book Review

Yayın Süreci / Publication Process

Yükleme Tarihi: 24.07.2019 / Kabul Tarihi: 17.09.2019

Mustafa YİĞİTOĞLU*

ÂŞIKLAR BAYRAMI

Edebî serüvenine şiirle başlayan Kemal Varol, ilk romanı *Jar*'ı 2011 yılında yayımlar. Yazar, sonraki yıllarda sırasıyla *Haw* (2014), *Ucunda Ölüm Var* (2016) ve *Sahiden Hikâye* (2017) eserlerini okurla buluşturur. 2019 yılının ocak ayında Varol'un son romanı *Âşıklar Bayramı*, İletişim Yayınları tarafından basılır ve okurlara sunulur.

Kâni Karaca gelsin, Çekiç Ali gelsin, Tenekeci Mahmut ve Ruhsatî gelsin; Feğiye Teyran, Evdalê Zeynikê, Êgidê Cimo ve Şakiro gelsin; Muharrem Ertaş, Hacı Taşan, Hafız Kemâl, Neşet, Mahsuni ve Sümmânî gelsin; Pir Sultan, Karac' oğlan, Kul Nesimî ve Yunus gelsin; yörükler, göçerler, koçerler gelsin; gevendeler, abdallar, mırtıplar, domlar, dengbêjler gelsin; hafızlar, gazelhanlar, mevlithanlar gelsin, başımda durup bana

veda, bana sena, bana helal etsinler!

* Dr., Dicle Üniversitesi, Z.G. Eğitim Fakültesi, myigitoglu@dicle.edu.tr

227 sayfadan oluşan romanda her biri ayrı ayrı isimlendirilen 13 bölüm yer alır. Bunların yanı sıra roman kahramanı Yusuf tarafından kaleme alınan 3 mektup da mevcuttur. Romandaki her bölüme ve mektuba, doğrudan içerikle ilgili başlık verilmiştir. Varol, eserin başına düştüğü notta kitabını babasına ithaf ettiğini belirtir.

Bir baba-oğul hikâyesinin işlendiği romanda mekân, Diyarbakır'dan Kars'a kadar uzanır. Diyarbakır'da avukat olarak çalışan Yusuf, yirmi beş yıl sonra bir gece yarısı babasının yani Heves Ali'nin kendisini ziyaretiyle, yarım kalan bir hesaplaşmanın içerisine girer. Hasta olan Heves Ali, tedaviyi yarım bırakarak Kars'ta düzenlenen âşıklar bayramına gitmeye niyetlidir. Yusuf da Erzurum'a iş için gidecektir. Neticede Yusuf'un ısrarları üzerine baba ve oğlun birlikte yola çıkmalarıyla hesaplaşma süreci başlar.

Romanın önemli bir bölümü, kahramanların yolculuk sürecinde yaşadıkları olaylar üzerine kurgulanmıştır. Yusuf ve babası Heves Ali, Elâzığ üzerinden Kars'a gidecektir. Bu doğrultuda öncelikle Arkanya'ya uğrarlar. Varol'un diğer eserlerinden de anlaşılacağı üzere bu mekân, Diyarbakır'ın Ergani ilçesidir. Burada, bir benzin istasyonunda dinlenirken Heves Ali, oğlundan habersiz oradan ayrılır ve bir mezarı ziyaret eder. Bu mezar, onun gençlik yıllarındaki aşklarından birine aittir. Babasını aramaya çıkan Yusuf, onu mezarın başında bulur ve meselenin ayrıntılarına dair tahmin yürütür. Hasta olan ve ölümünün yakın olduğunu anlayan Heves Ali, sonraki duraklarda da bazı kadınları ziyaret eder. Bu ziyaretlerin asıl amacı helalleşmedir. Gençlik yıllarında sözüyle, saziyle kadınların gönlüne giren Heves Ali, bu son yolculuğunda bu gönülleri son kez ziyaret edip helallik istemektedir.

Kemal Varol'un eserlerinde metinlerarasılığın bir yöntemi olan öz göndermeler sıkça görülür. Yazar, bir romanında ya da hikâyesinde kendine ait diğer eserlere göndermeler yapar. Bu bakımdan eserlerde bazen ortak bir kurgu söz konusu olur. *Âşıklar Bayramı* da bu bağlamda değerlendirilebilecek bir yapıttır. Bu eserin en önemli göndermesi, *Ucunda Ölüm Var* romanın başkahramanıdır. *Ucunda Ölüm Var* romanında Ağıtçı Kadın'ın hazin hikâyesinin müsebbibi olan Heves Ali, yeni romanda okurun karşısına başkahramanlardan biri olarak çıkar. Ağıtçı Kadın'ı tanımadan Heves Ali'nin serüvenini okumak ve yorumlamak eksik kalacaktır. Çünkü Heves Ali'nin ziyaret edip helallik istediği her kadın, aslında birer Ağıtçı Kadın'dır.

Babasına karşı içten içe bir kırgınlık hisseden Yusuf, yolculuk esnasında onun nahif ruhunu keşfeder ve kendisinin de babasına benzediğini fark eder. Özellikle gönül meselelerinde o da pek masum değildir. Tıpkı babası gibi Yusuf'un da hayatına birçok kadın girmiştir. Bunlar arasında Aylın'ın ayrı bir yeri ve önemi vardır. Bu bağlamda romanda ona yazılan mektuplar dikkatleri çeker. "Affet!", "Üzgünüm!" ve "Unutmadım" başlıklı mektuplarda Yusuf, en samimi duygularını, özlemlerini ve hüznünü dile getirir. Bu mektuplarda bir gülüşün, bir dokunuşun, bir duyuşun insan hafızasında bıraktığı derin etkileri görmek mümkündür. Sıradan gibi duran birçok şeyin, küçük ayrıntıların, önemsiz görünen durumların âşık için aslında ne kadar tesirli olduğu hissettirilir. Varol, bu mektuplarda âşık kişinin, sıradanlığı ne denli sıra dışı olarak algıladığını ve yücelttiğini gösterir. Bu yönüyle söz konusu mektuplar, romana ayrı bir renk katar ve okurun ruhuna dokunur.

Romanın geneli, baba-oğul ilişkisini irdeleyen bir izleğe sahiptir. Bunun yanında hem babanın hem de oğlun gönül maceraları da eserde önemli bir yer tutar. Kemal Varol, diğer eserlerinde olduğu gibi bu romanında da siyasi arka plana kısmen değinir. Heves Ali ve Yusuf arasındaki diyaloglarda, yer yer bölgedeki bazı olaylar mevzubahis olur.

Romanın isminden de anlaşılacağı üzere eserdeki muhtevalardan biri de âşıklık geleneğidir. Muteber bir âşık olan Heves Ali, gittiği her şehirde saygı ve sevgiyle karşılanır. Heves Ali için meclisler kurulur, geceler düzenlenir ve bağlamalar çalınır. Bir yol hikâyesi olarak kurgulanan eserde sözler, deyişler, türküler de yer alır.

Kemal Varol bu yeni romanında, gerek muhteva gerekse üslubuyla okuru gerçek dünyadan alıp kurgu bir dünyaya yerleştirmede başarılı olmuştur. Okur, elindeki eserde kendi yaşamına dair izler bulabilir ya da romandaki kahramanlarla empati kurup eserdeki izlekleri kolaylıkla idrak edebilir. Romanın sonunda duygusal bağlamda birçok çıkarıma ulaşabilir.

